

Priser i färjetrafiken

Fastställt av regionstyrelsen
Framtagen av regionstyrelseförvaltningen
Datum 2025-11-19
Ärendenr RS 2025/1144
Version [1.0]

Priser i färjetrafiken

Innehåll

1. Inledning	2
2. Prisutveckling under avtalsperioden.....	2
3. Den gotländska familjens resekostnad	3
3.1 Priset för att resa.....	3
3.2 Biljettpriser i relation till inkomst.....	3
3.3 En resa till Stockholm.....	4
4. Jämförelse – hur gör våra grannländer?	5

1. Inledning

För att kunna bedriva ett faktabaserat arbete kring färjepriserna mellan Gotland och fastlandet har Region Gotland tagit fram en sammanställning av aktuell prisstatistik. Syftet är att skapa en tydlig och saklig bild av hur prisnivåerna faktiskt ser ut i dag – inte enbart de lägsta eller högsta priserna, utan också de faktiska kostnader som resenärer mest troligt möter när de bokar sina resor.

2. Prisutveckling under avtalsperioden

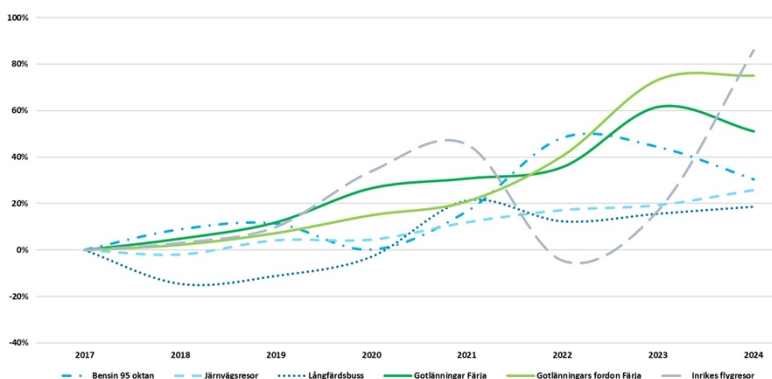
Nuvarande färjetrafikavtal löper mellan 2017 och 2027. Färjetrafikoperatören ska årligen redovisa utfallet efter trafikårets slut, vad som blev respektive års genomsnittspris för kategorierna gotlänningar, gotlänningars fordon, gods samt farligt gods.

Diagram 1 bygger på operatörens redovisade genomsnittspriser och på KPI-serier för olika färdmedel och visar hur prisnivåerna har förändrats sedan 2017. Eftersom uppgifterna bygger på prisindex (som mäter prisutvecklingen i löpande priser) finns inget behov av att inflationsjustera. Jämförelsen visar hur prisutvecklingen skiljer sig mellan olika färdmedel, inte i förhållande till den allmänna prisnivån i ekonomin.

Diagrammet visar att genomsnittspriset för att resa med färjetrafiken för gotlänningar respektive gotlänningars fordon har ökat med 51 respektive 75 procent under innevarande avtalsperiod, 2017–2024. Under samma period har bensinpriset ökat med 30 procent, priset för järnvägsresor ökat med 26 procent och priset för att nyttja långfärdsbuss ökat med 19 procent. Det är bara resor med inrikes flyg – vårt andra transportsätt över havet – som ökat mer i pris än färjetrafiken under perioden.

Diagram 1. Prisutveckling under avtalsperioden

Prisutveckling olika färdmedel 2017-2024, Snittpriser* och KPI

*Genomsnittspriset för samtliga sålda biljetter (Gotlandsrabatt) under ett trafikår
Intäkterna / Resandevolym = Snittpris

Utveckling under perioden

Bil: Bensin 95 oktan
2017 – 2024: 30%

Järnvägsresor
2017 – 2024: 26%

Långfärdsbuss
2017 – 2024: 19%

Inrikes flygresor
2017 – 2024: 86%

Färja - Gotlänningar
2017 – 2024: 51%

Färja - Gotlänningars fordon
2017 – 2024: 75%

3. Den gotländska familjens resekostnad

3.1 Priset för att resa

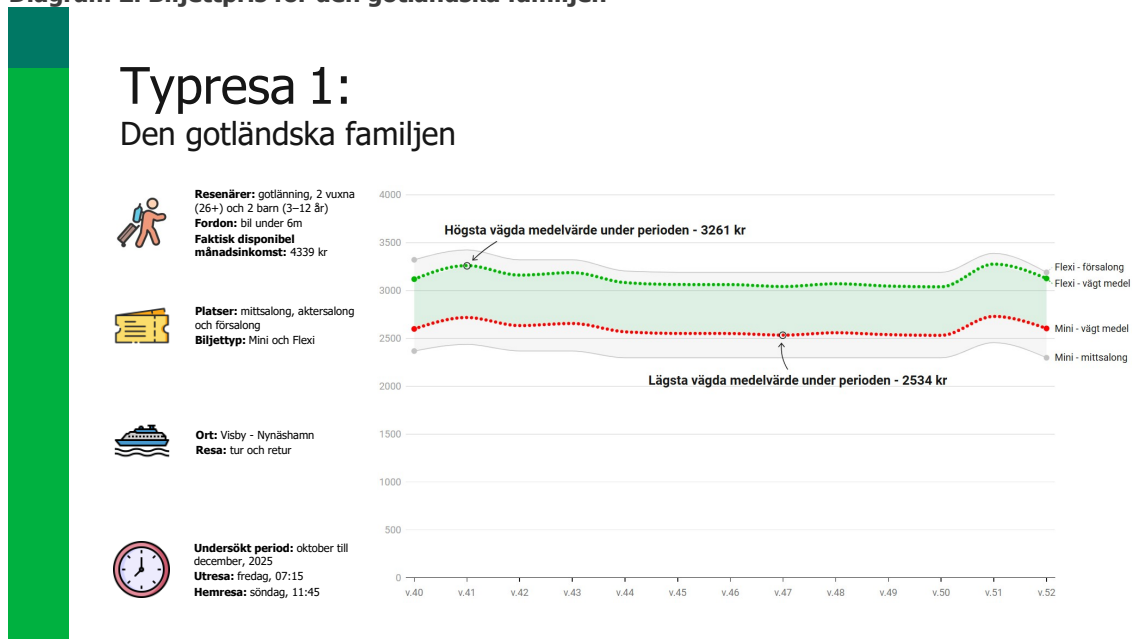
För att kunna analysera färjepriser och deras påverkan på olika grupper av resenärer har Region Gotland valt ut ett antal typresenärer som representerar vanliga och samhällsrelevanta resmönster. Syftet är att skapa representativa exempel som gör det möjligt att jämföra hur prisnivåer, biljettalternativ och tillgänglighet påverkar olika grupper. På så sätt kan analysen tydliggöra både de ekonomiska konsekvenserna och de praktiska förutsättningarna för olika typer av resande till och från Gotland.

I *Diagram 2* redovisas biljettkostnad för den gotländska barnfamiljen. Valet att inkludera bil bygger på observerade samband i resandemönstren. Det finns en tydlig positiv korrelation mellan familjeresor och bilresande.

Genom att använda resandevolymerna i Trafikverkets Rikstrafikrapport 2024 har Region Gotland kunnat se när olika grupper reser mer eller mindre än genomsnittet och dessa är utgångspunkt i analysen. De ger en tydlig bild av hur prissättning och tillgänglighet påverkar olika grupper under normala förhållanden, men fångar inte hela bredden av det faktiska resandet till och från Gotland.

Diagrammet visar att en gotländsk familj med bil i genomsnitt betalar som minst 2500 kronor för en tur- och returresa med färjan under lågsäsong, dvs. när priserna är på lägsta nivå. Då ingår inte möjligheten till att boka om biljetten. Under högsäsong, när resandet ökar, leder den dynamiska prismodellen ofta till att priserna blir högre för motsvarande resor.

Diagram 2. Biljettpris för den gotländska familjen

3.2 Biljettpriser i relation till inkomst

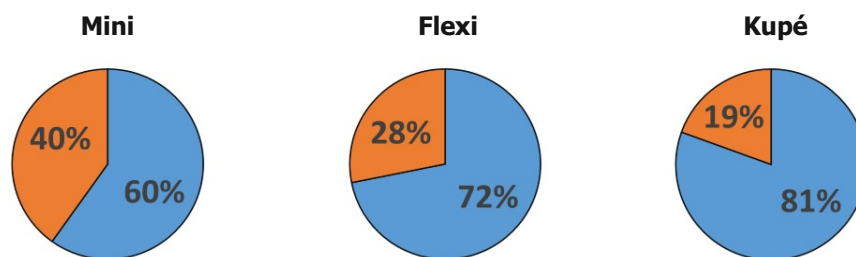
Diagram 3 visar att kostnaden för den billigast möjliga biljetten för en tur- och returresa med färjetrafiken för en gotländsk familj med medianinkomst motsvarar 60 procent av vad familjen har kvar att leva på efter att mat-, boende-, bil- och övriga hushållskostnader dragits av från nettomånadsinkomsten.

Inkomsterna baseras på mediannettoinkomst från SCB – det vill säga en inkomstnivå där lika många tjänar mer som mindre. Utgifter (förutom boende och bil) kommer från Konsumentverkets schabloner. Boendekostnaden bygger på uppgifter från SCB och Region Gotlands egna siffror, och bilkostnaden är baserat på Sveriges vanligaste bil. Syftet är att visa hur mycket ett hushåll på Gotland faktiskt har kvar varje månad efter nödvändiga utgifter.

Diagram 3. Biljettpriser i relation till vad en familj har kvar att leva på (KALP) per månad

Typresa 1*:

Biljettpriser** i relation till faktisk disponibel månadsinkomst

■ Andel av faktisk disponibel inkomst som går till resan
■ Andel av faktisk disponibel inkomst som återstår efter resa

*) Den gotländska familjen
**) vägda medelvärden

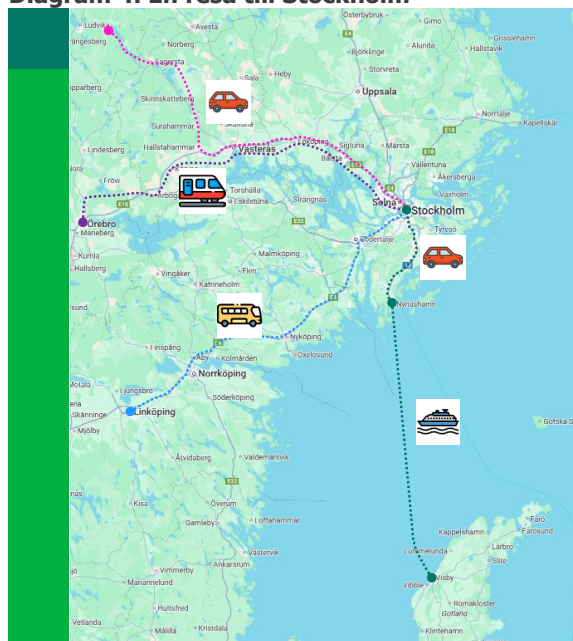
3.3 En resa till Stockholm

Diagram 4 visar olika kostnader för att resa motsvarande sträcka till Stockholm. Jämförelsen visar att resan från Gotland till Stockholm, inklusive färja och bil, kostar 3 920 kronor tur och retur och tar totalt cirka 8 timmar. Motsvarande resa från fastlandet är betydligt billigare och snabbare:

- Buss (Linköping–Stockholm): 1 646 kr, 5 timmar 20 minuter
- Tåg (Örebro–Stockholm): 2 160 kr, 3 timmar 54 minuter
- Bil (Smedjebacken–Stockholm): 1 030 kr, 5 timmar 8 minuter

För att kunna göra en korrekt jämförelse mellan de olika färdslagen måste biljettypen Flexiplus (möjlighet till avbokning och full återbetalning) användas. Detta för att motsvara friheten man har när man reser med bil.

Diagram 4. En resa till Stockholm

Total kostnad: 3920 kr
Total tid: 8 timmar

Total kostnad: 1646 kr
Total tid: 5 timmar 20 min

Total kostnad: 2160 kr
Total tid: 3 timmar 54 min

Total kostnad: 1030 kr
Total tid: 5 timmar 8 min

4. Jämförelse – hur gör våra grannländer?

Diagram 5 visar i en jämförelse med Norge och Danmark att priserna i Gotlandstrafiken är på en betydligt högre nivå. Danmarks landsvägsprincip innebär att inrikes färjeförbindelser betraktas som en förlängning av landsvägnätet. Därför subventionerar staten färjetrafiken så att biljettpiserna motsvarar vad en bilresa skulle kosta på land. Målet är att säkerställa likvärdig tillgänglighet för öar och fastland. I Norge har regeringen infört gratis färjor för mindre öar och samhällen utan fastlandsförbindelse.

Priser

typresor från svensk, dansk och norsk ö, SEK

Resenärer: 2 vuxna och
2 barn (3–12 år)
Fordon: bil under 6m
**Faktisk disponibel
månadsinkomst:** 4339 kr

Platser: billigast komfortalternativ
Biljettyp: Mini

Ort: se kartor
Resa: tur och retur

Undersökt period: juni–december,
2025
Utres: förmiddag fredag
Hemresa: eftermiddag söndag

